

References:

1. Agreement between the United States of America, the United Mexican States, and Canada 12/13/19 Text. URL: <https://ustr.gov/trade-agreements/free-trade-agreements/united-states-mexico-canada-agreement/agreement-between> (дата звернення: 17.07.2020)
2. Burfisher, Mary, E., Robinson, Sherman and Thierfelder Karen (2001) The Impact of NAFTA on the United States. "Journal of Economic Perspectives, 15 (1): 125-144. URL: <https://pubs.aeaweb.org/doi/pdfplus/10.1257/jep.15.1.125> (дата звернення: 17.07.2020)
3. Conconi, Paola, García-Santana, Manuel, Puccio, Laura and Venturini, Roberto (2018) From Final Goods to Inputs: The Protectionist Effect of Rules of Origin. American Economic Review, 108 (8): 2335-65. URL: <https://www.aeaweb.org/articles/pdf/doi/10.1257/aer.20161151> (дата звернення: 17.07.2020)
4. Davis, Lucas W. and Kahn, Matthew E. 2010. "International Trade in Used Vehicles: The Environmental Consequences of NAFTA. "American Economic Journal: URL: <https://www.aeaweb.org/articles/pdf/doi/10.1257/pol.2.4.58> (дата звернення: 17.07.2020)
5. Gary Clyde Hufbauer, Cathleen Cimino, and Tyler Moran. 2014. NAFTA at 20: Misleading Charges and Positive Achievements. Peterson Institute for International Economics. URL: <https://www.piie.com/sites/default/files/publications/pb/pb14-13.pdf> (дата звернення: 17.07.2020)
6. Villarreal, M. Angeles, Fergusson, Ian F (2017) The North American Free Trade Agreement (NAFTA). Congressional Research Service. URL: <https://fas.org/sgp/crs/row/R42965.pdf> (дата звернення: 17.07.2020)
7. NAFTA and the USMCA: Weighing the Impact of North American Trade. Council on Foreign Relations. URL: <https://www.cfr.org/backgrounder/nafta-and-usmca-weighing-impact-north-american-trade> (дата звернення: 17.07.2020)
8. Baldwin, Richard, Lopez-Gonzalez, Javier (2013) Supply-chain trade: a portrait of global patterns and several testable hypotheses. NBER Working Paper No. 18957 URL: <https://www.nber.org/papers/w18957.pdf> (дата звернення: 17.07.2020)
9. Robertson, Raymond (2000) Wage Shocks and North American Labor-Market Integration. American Economic Review, 90 (4): 742-764. URL: <https://pubs.aeaweb.org/doi/pdfplus/10.1257/aer.90.4.742> (дата звернення: 17.07.2020)

ТЕНДЕНЦІ ДОВГОСТРОКОВОГО ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТА ЇХ ВПЛИВ НА УКРАЇНУ

В. М. КЛОЧКО, канд. екон. наук, доц., викладач циклової комісії економіки, управління та адміністрування

А. О. ПАРУШЕВА, студентка

Харківський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Харків

Перспективи розвитку економічної системи в світі пов'язано зі зміною технологічних укладів, які є сукупністю технологій і виробництв одного рівня. У 1920-ті роки Микола Кондратьєв описав в своїх роботах періодичні цикли (тривалістю 48-55 років) змінюваних підйомів і спадів світової економіки. Йозеф Шумпетер у 1939 році у своїй книзі «Ділові цикли» підтримав і розвинув закономірність, виявлену Кондратьєвим.

У своїй роботі «Теорія довгострокового техніко-економічного розвитку» [1] Сергій Глазьев написав, що в другому десятилітті ХХІ століття сформується

відтворювальних система шостого технологічного укладу. Ключові напрямки його розвитку: біотехнології, засновані на досягненнях молекулярної біології та генної інженерії, нанотехнології, системи штучного інтелекту, глобальні інформаційні мережі та інтегровані високошвидкісні транспортні системи. На сьогоднішній день в розвинених країнах домінують технології п'ятого укладу (ключовим фактором є мікроелектроніка та програмне забезпечення) і формуються технології шостого технологічного укладу.

Світова економіка стоїть на порозі страшної кризи, вона досягла межі поглиблення поділу праці. Кому продавати нові інноваційні товари? Ринки звужуються у всіх. Це криза кінця капіталізму і в рамках економікс його описати неможливо. Неможливо підтримувати такий рівень поділу праці з ядром в США. Найбільш вірогідно, що відбудеться розпад світу на валютні зони, подібне вже спостерігалось після Першої світової війни.

Що стосується України, то В. М. Геєць та В. П. Семиноженко у книзі «Інноваційні перспективи України» [2] відзначили, що у технологічній частині капітальних вкладень України (технічне переозброєння і модернізація) на 83 % домінує 3-й технологічний уклад і лише 10 % припадає на 4-й; 6,1 % – на 5-й; 0,9 % – на 6-й. У той же час в розвинених країнах світу більше 90 % інвестицій вкладається в п'ятий і шостий технологічні уклади.

Ми маємо варіант деградуючою соціально навантаженою економіки. Наслідки таких дій будуть важкі – ще більше інфляції та тінізації економіки.

Що робити? Розглянемо досвід польських економічних реформ. Після розвалу Радянського Союзу Польща і Україна знаходилися в приблизно рівних умовах. Однак за останні двадцять років Польща стала одним з лідерів зростання в своєму регіоні, тоді як в нашій країні ситуація тільки погіршувалася. Польща стартувала з схожих з Україною позицій і за десять років дійшла до середніх зарплат втричі вище, ніж в Україні. Автор реформ – польський економіст і політик Лешек Бальцерович, який займав в уряді посаду віце-прем'єра та міністра фінансів. План Бальцеровича мав на меті вирішення трьох основних завдань: досягнення монетарної та цінової стабільності, трансформація адміністративної економіки в ринкову та залучення міжнародної допомоги. Особливістю польських реформ стало створення сприятливого середовища для малого і середнього бізнесу. Уряд спростив відкриття бізнесу і спростило доступ до кредитних ресурсів. Сьогодні в Польщі – одне підприємство на десять поляків, а внесок малого і середнього бізнесу в ВВП країни – майже 50 % (в Україні – 5-6 %).

Поки немає чітких цілей в економіці, ні планів, уряд буде реагувати по ситуації, поводитися реактивно, а не проактивно. Існує два види поведінки: реактивна поведінка – коли пристосовуємось до подій, які відбуваються навколо; проактивна поведінка – коли самі створюємо події у своєму житті.

Країні потрібні люди в уряді з проектним мисленням. У світі відбувається перехід в економіці до шостого технологічного укладу. Зволікання сприяє консервації України як сировинної економіки без єдиного шансу на гідне життя в майбутньому.

Література:

1. Глазьев С. Ю. Теория долгосрочного технико-экономического развития. Москва : ВладДар, 1993. 310 с.
2. Геец В. М., Семиноженко В. П. Инновационные перспективы Украины. Харьков : Константа, 2006. 272 с.

ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАТИСТИЧНИХ УГРУПОВАНЬ ДЛЯ АНАЛІЗУ ЕКСПОРТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ РЕГІОНУ

В. О. КОСТЮК, канд. екон. наук, доц., доц. кафедри економіки
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Реалізація експортного потенціалу країн і регіонів є істотним чинником їх економічного розвитку. Вплив зовнішньоекономічної діяльності на економічне зростання виходить з теорій меркантилізму, абсолютних переваг А. Смита, відносних переваг Д. Рікардо, теореми Хекшера–Оліна–Самуельсона і низки інших. У наш час актуалізується теорія економічної складності, що оперує експортними потоками для визначення орієнтирів розвитку з урахуванням бази знань, технологій, ресурсів і компетенцій [1].

Товарні зв'язки представляють один із складників зовнішньоекономічних зв'язків. Емпіричною основою вивчення експорту й імпорту, як правило, є дані митної статистики. Згідно з діючою методологією до статистики зовнішньої торгівлі з напрямку «вивезення» входять дані по таких митних процедурах, як експорт, переробка поза митною територією, реекспорт і тимчасовий вивіз [2], що може суттєво змінити загальну картину даних і приводить до зсуву оцінок при спробі оцінити саме «власний» експорт, з позицій внеску реального сектору економіки за цим даними. У міжнародній торговельній статистиці ООН уводиться чітка диференціація експорту країни на «експорт внутрішніх товарів» (експорту) і «експорт іноземних товарів» (реекспорту).

Практика дослідження експортних товарних зв'язків включає розгляд експортних товарних потоків:

- по загальному обсягу (у вартісній і натуральній вираженні);
- за структурою, на різних рівнях деталізації;
- у відповідність із Гармонізованою системою опису й кодування товарів (ГС) з орієнтацією на розрахунки ступеня диверсифікованості експорту;
- по країнах і частинам світа;
- по об'єднаннях країн.

Рідше на рівні регіонів використовують диференціацію товарних потоків по видах транспорту та спеціальні класифікації. Окремо треба виділити дані звітів, у яких фігурують регіональні дані, різних підрозділів статистики міжнародних організацій, наприклад: класифікація товарів по ступеню виробництва та класифікації за технологічними категоріями (UNCTAD); класифікації Eurostat (огляди із зовнішньої торгівлі) і т.д.